

Notulen voorjaarsvergadering NFN,

27 februari 2018, 13:30- uiterlijk 16:30h

Locatie: Kamer W-05 in Radix, Wageningen Campus, Gebouw no 107, Droevendaalsesteeg 1, 6708 PB Wageningen

Aanwezig: HR, TJ, JzvdB, JZ, AK, MvL, WvD, MR (voorzitter, soort van).

Afwezig met afmelding: OB, HvdL, GvS, JV, uit naam van de VOF.

- Na een rondje koffie met cake/koekjes opent de vz de vergadering.
- **Vaststellen agenda:** Naast de bestaande agenda worden de volgende punten ingebracht:
 - TJ wil graag wat opheldering over het in 't verleden gedane DNA onderzoek.
 - MvL wil opheldering over de status van de Oranje Lijst in combinatie met het werk van het NFN
 - JV (VOF) heeft een brief met de standpunten van de VOF rondgestuurd, die moet ook even ter sprake komen.
- **Notulen vorige vergadering**, waren al deels goedgekeurd bij het tweede bezoek in Randwijk d.d. 3 oktober 2017, het aanhangsel dat betrekking heeft op dat tweede bezoek wordt eveneens goedgekeurd, met complimenten voor de notulist. Complimenten in dank aanvaard.
- **Website.** Op de site van de Oerakker (beheerd door CGN) is een stukje site ingericht voor het NFN. Willem stelt voor om de contactgegevens van de deelnemers in het NFN op de site te plaatsen (namen, emailadressen en affiliaties). Voor deze handeling is toestemming nodig i.v.m. privacywetgeving. Ieder voor zich kijkt eigen gegevens na en verbetert waar nodig, op een lijst die gecirculeerd wordt. Aan het einde van de vergadering neemt Willem deze lijst mee. *Noot van de notulist: Op grond van aanstaande publicatie van de notulen worden namen van mensen die niet aanwezig waren, afgekort tot initialen. Dat kan tot onduidelijkheden leiden, maar dat is dan maar even zo.* Foto's gemaakt bij acties van het NFN worden ook op de site geplaatst, ook weer na geen bezwaar toetsing. Voor nu zijn dat foto's van de determineersessies in Randwijk.

Het plan is om op de site in elk geval de gecombineerde en geverifieerde rassenlijsten van de deelnemende collecties/collectiehouders te publiceren (via de appeldatabase), maar uiteraard pas na goedkeuring, zowel inhoudelijk als auteursrechtelijk. Verder zullen vergaderdata, agenda's en notulen etc. gepubliceerd worden op de site. Na verloop van tijd is het wellicht ook wenselijk om gedetailleerde beschrijvingen van elk van de rassen afzonderlijk op te nemen. WvD laat een voorbeeld zien uit de Oranje Lijst.

- **Oranje Lijst.** Marianne vroeg of de Oranje Lijst gebruikt kan/mag worden om data toe te voegen aan de appeldatabase. WvD zegt dat de Oranje Lijst een momentopname van een aantal jaren geleden is, van alle landbouwgewassen in Nederland. Deze lijst (9 jaar werk!) wordt niet up-to-date gehouden, en het is niet wenselijk om deze informatie te mengen met de appeldatabase. HR merkt op dat ook in de Oranje Lijst de nodige tekortkomingen zitten. Voor de appeldatabase maken we daarom gebruik van de kennis die aanwezig is bij de deelnemers, en (met een slag om de arm) kan de Oranje Lijst soms als naslagwerk gebruikt worden.

- **Update documentatie CGN collectie, beslissingen over twijfelgevallen afgelopen determineersessie in Randwijk.** WvD heeft de verbeteringen zoals aangegeven bij de laatste twee bezoeken aan Randwijk (en in de follow-up door enkele NFN leden daarna) deels verwerkt, en een vergelijking gemaakt met moleculaire data (DNA). Als voorbeeld wordt de Grasappel aangehaald, die moleculair alleen op de Enkhuizer Aagt lijkt. De voorlopige conclusie (onder protest van TJ) is dat de Enkhuizer Aagt wellicht helemaal niet bestaat, maar dus de grasappel is. Er wordt een korte poging gedaan om de hele lijst te doorlopen, maar al snel blijkt dat dat veel meer tijd gaat kosten dan voorzien, dus wordt de behandeling doorgeschoven naar een later tijdstip. Het merendeel van dit werk kan via mail afgehandeld worden. Actie HR, AK, MvL, WvD.
- **Overzichten andere deelnemers/vervolgstappen.** HR is goed op weg met de inventarisatie van zijn vele deelcollecties. Het is veel werk, maar vordert nu gestaag. De lijsten van GvS en JZ zijn doorgestuurd naar TJ, waarbij JZ opmerkt dat er nog voortdurend veranderingen optreden. De data van het PGL worden door MR tot een lijst verwerkt, en daarna ook doorgegeven aan iedereen. Ook de lijst van Boomgaard Acht wordt gemaakt, al is daar volgens MR geen echt bijzondere boom op te vinden. JV heeft de lijst van VOF opgestuurd, met alvast een voorschot op de rassen die op de erfgoedlijst zouden moeten komen. Waardevolle informatie, van allen.

MR heeft de meeste lijsten nu bij elkaar, giet die in de gewenste vorm en stuurt die door naar iedereen. TJ voegt vervolgens alles samen tot 1 lijst, en het plan is om dat voor 1 juni 2018 klaar te hebben. Daarna gaat de expertploeg, nu gevormd door HR, AK, MvL en TJ aan de slag. In de toekomst moeten experts uit andere delen van het land toegevoegd worden. Er worden wat namen uit VOF en het fruitteeltmuseum genoemd. Deze ploeg gaat bepalen wat Nederlands cultureel erfgoed is, het plan is om op 1 oktober de nu voorhandene informatie verwerkt te hebben.

Voor wat betreft de naamgeving van rassen wordt de eerstevermelde naam uit rasbeschrijvingen gehanteerd. Namen waar onduidelijkheid over bestaat worden aan een rasnamendatabase ontleend (Naamlijst houtige gewassen). Op enig moment wordt wellicht overgegaan op de naamgeving zoals gehanteerd door NAK tuinbouw

De samenwerking met VOF gaat vrij stroef. De briefwisseling tussen VOF en NFN schetst een beeld van misverstanden over en weer. VOF staat een beleid voor dat in de ogen van het NFN vrijwel naadloos aansluit op de werkwijze die nu daadwerkelijk gevolgd wordt, terwijl tegelijkertijd gezegd wordt dat het NFN wat ambtelijk en niet doelmatig bezig is. MR stelt voor om te proberen dit nog een keer te verduidelijken, in de hoop dat de standpunten van VOF en NFN verenigd kunnen worden. Het NFN stelt zich op de positie dat die standpunten niet of nauwelijks van elkaar afwijken, maar dat er desondanks wat wrijving is. Tegelijkertijd is de kennis binnen de VOF, zeker voor wat betreft de noordelijke rassen, onontbeerlijk.

Noot van de notulist: HvdL is afwezig, maar heeft toegezegd een aantal collectiehouders te benaderen. Wordt vervolgd.

- **Nieuwe deelnemers?** In de aanloop naar deze vergadering heeft MvL contact gehad met MT, hij zou bereid zijn z'n gegevens aan het NFN ter beschikking te stellen. Om een of andere reden is het nog niet gelukt om opnieuw contact met dhr. MT te krijgen. Hij zou ziek zijn (geweest).

De collectie van het fruitteeltmuseum in Kapelle wordt als zeer interessant beschouwd. De mensen uit het Zeeuwse zijn vanwege reisafstand niet makkelijk in staat om aan het NFN overleg deel te nemen. MR neemt contact op, dhr. JdS wordt genoemd als contactpersoon.

AK heeft komende week contact met RB, zal ook aan hem vragen om collectieinformatie.

De collectie van wijlen W. Tigges is (deels) in handen van dhr. WdH. Ook met deze persoon

wordt contact gezocht.

De fruittuin in Doesburg wordt even ter sprake gebracht. OB heeft een positief gesprek gehad met de mensen in Doesburg. Desondanks hebben we op dit moment de indruk dat deelname in het NFN geen hoge prioriteit heeft bij de fruittuin.

Voor de streekassen in het Limburgse is het wenselijk om via contacten bij het PGL een aantal kenners van die Limburgse rassen bij het werk van het NFN te betrekken. MR brengt dat ter sprake op de jaarvergadering van het PGL (*Noot van de notulist: die is op 18 maart 2018*).

- **WVTTK.**

In het verleden is DNA onderzoek gedaan, TJ vraagt wat er met die informatie gebeurd is, en of er nog wat mee gedaan wordt. WvD zegt dat de moleculaire info verwerkt is in een wetenschappelijk artikel, daarna is er weinig meer mee gedaan. HR, TJ, MvL en WvD hebben op basis van deze DNA info een aantal bomen definitief van een rasnaam kunnen voorzien, en zijn daarom van mening dat deze bomen als referentierassen kunnen dienen. De vergadering stemt daarmee in, maar wel met de opmerking dat het nog steeds geen garantie is dat de rasnaam dan altijd correct is. De vraag rijst ook of die DNA info verspreid mag worden onder deelnemers in het NFN. WvD vraagt na. Er wordt in het kader van onderzoek aan de WUR, in Europees verband, DNA informatie verzameld, maar deze informatie is zeker niet vrij beschikbaar.

AK vraagt of informatie uit de Duitse genenbank gebruikt kan/mag worden voor het werk van het NFN. Ook dat wordt nagevraagd, al wordt op voorhand gezegd dat de kans klein is.

Op de site van de National Fruit Collection (NFC, Brogdale) is veel informatie beschikbaar, maar geen DNA info. MR heeft afgelopen herfst met mensen van Brogdale gesproken, DNA informatie van delen van die collectie is er wel, maar wordt niet systematisch verzameld, en is in handen van de University of Reading. Deze informatie wordt niet zomaar vrijgegeven.

AK vraagt of het zinvol/wenselijk is om per bijeenkomst ca. een tiental appels gedetailleerd uit te werken, zodat langzamerhand de appeldatabase wat meer body krijgt. Met een geschat aantal rassen van over de 500 gaat dat erg lang duren, voorlopig doen we dat niet.

TJ vraagt of er aan financieringsprogramma's gedacht wordt om het werk van het NFN te financieren, mede ook met het oog op de toekomst, bijvoorbeeld als we het als cultureel erfgoed aangemerkt materiaal willen vastleggen in de vorm van boomgaarden en DNA sequenties (kosten ca. EUR 80,- per ras). Als voorbeeld worden de Postcodeloterij, Prins Bernhard cultuurfonds en Europese gelden genoemd. In overleg met OB wordt daar op enig moment naar gekeken. Fondsen vanuit het CGN zijn in elk geval niet voorhanden.

De aanleg van een collectieboomgaard wordt als wenselijk, maar ook moeilijk realiseerbaar beschouwd. De overheid is in deze niet betrouwbaar, omdat zelfs de collectie in Randwijk niet als essentieel beschouwd wordt. JZ vertelt over de aanstaande aanleg van een boomgaard op het landgoed Velder te Liempde, en verwacht dat de bestaanszekerheid van deze boomgaard beter zal zijn dan van diverse kleine boomgaarden die door particulieren of gemeenten beheerd worden. AK voegt toe dat wellicht landgoedeigenaren te porren zijn om (deel)collectieboomgaarden aan te leggen, die dan een grotere bestaanszekerheid hebben dan andere boomgaarden.

Fruittentoonstelling: AK stelt voor om een landelijke fruittentoonstelling te organiseren, in combinatie met een andere fruitgerelateerde activiteit. In eerste instantie wordt aan Landleven gedacht, HR staat daar elk jaar, maar wellicht is dat te commercieel, in termen van standhuur etc. Randwijk heeft elk jaar open dagen. WvD zoekt uit wanneer die plaatsvinden en of we daar terecht kunnen, met een tent met appels erin, of iets dergelijks. Het publiek voor de open

dagen bestaat uit telers, kwekers en onderzoekers.

2018-03-01: WvD heeft inmiddels navraag gedaan, aanhaken bij de open dag wordt lastig, de dag is niet bedoeld voor algemeen publiek. Er wordt wel onderzocht of de CGN appelboomgaard meegenomen kan worden in het programma. Dan kan hij natuurlijk ook het NFN over het voetlicht brengen.

FvR van erfgoedzaden heeft naast een paar minder interessante appels een vermeende Framboosappel gevonden. Daarover is men erg enthousiast, er wordt navraag gedaan, actie Willem.

- **Rondvraag.** Geen nieuwe inbreng meer, wel nog een opmerking; iedereen vindt dat er garen op de klos met komen, en dat dat ook gaande is. De kunst is nu om de vaart erin te houden.
- **Nieuwe afspraak.** Bij het bezoek aan Randwijk verleden jaar zijn de vroege appels niet aan de beurt geweest (hingen er niet meer, en 't was zowiezo een slecht jaar voor de appels). Het plan is om nu op 8 augustus wederom naar Randwijk te gaan, om 11:00h starten met een kort overleg, daarna een lunch, verzorgd door WvD, en na de middag de appels bekijken. De verwachting is dan dat daarna de collectie in Randwijk afdoende gedocumenteerd kan worden.

Op de vorige bijeenkomst in Randwijk is afgesproken om elk jaar bij een van de NFN leden te gaan kijken; TJ biedt aan om (samen met GdK) een middag in de Beemster te verzorgen. Voorstel datum: de donderdag van de derde week van september (*Noot van de notulist: volgens mijn agenda wordt dat dan de 20e september 2018*).

- **Sluiting.** De vergadering is een beetje rommelig verlopen, het wordt tijd voor een voorzittershamer, om af en toe iedereen tot de orde te kunnen roepen.